

**EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİ İLE TEZSİZ YÜKSEK
LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE
YÖNELİK TUTUMLARININ KARŞILAŞTIRMALI İNCELEMESİ**

**THE COMPERATIVE STUDY IN EDUCATION FACULTY
STUDENT WITH NON-THESIS GRADUATE STUDENTS OF
TEACHING AS PROFESSION ATTITUDES**

Gürbüz OCAK*
Ceren DEMİRDELEN**

ÖZET

Bu çalışma Eğitim Fakültelerinde öğrenim gören farklı branşlardaki öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik geliştirdikleri tutumları karşılaştırmalı olarak incelemek amacı ile planlanmıştır. Çalışmanın katılımcıları Afyon Kocatepe Üniversitesi (AKÜ) İlköğretim Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Orta Öğretim Fen Matematik ve Sosyal Alanlar Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans bölümlerinde okumakta olan 196 öğretmen adaydır. Öğretmen adaylarının tutumlarının analiz edilmesi sonucunda her üç bölüm öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutum düzeylerinin çok yüksek olduğu ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Elde edilen bulgular ışığında sonuçlar ortaya konulmuş, çözüm önerileri getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmenlik mesleği, tutum, branş farklılığı, öğretmen eğitimi

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine the attitudes of prospective teachers in education faculties attending to different departments. The participants of the study are the 196 prospective teachers attending to class teacher, social studies teacher and Secondary Education In Social Science Studies Programs and Secondary Education In Science & Mathematics Programs in Afyon Kocatepe University Education Faculty. As a result of the attitudes of prospective teachers display differences are evaluated and analyzed in regard of different variables. It is determined that the attitudes of the prospective teachers are quite high towards their profession. With the result that the obtained data were evaluated, some suggestions have been proposed.

Key words: Teaching as profession, attitude, branch differences, teacher training.

* Yrd. Doç. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü.

** Arş. Gör., Afyon Kocatepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü.

1. GİRİŞ

Meslek, insanlara yararlı mal ve hizmet üretmek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, belli bir eğitimle kazanılan sistemli bilgi ve becerilere dayalı, kuralları toplumca belirlenmiş etkinlikler bütünü (Üstüner, 2006: s.110) olarak belirtilmektedir. Bu bağlamda öğretmenlik mesleği farklı açılardan (rol beklentileri, nasıl ve nerede yetiştirilmesi gerektiği, sahip olunması gereken nitelikler, iyi öğretmenin özellikleri...vb.) ele alınıp tanımlanmaktadır. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesinde öğretmenlik; devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği (Türk, 1999: s.275) olarak tanımlanmıştır. Öğretmenlik, bireylerin öğrenmelerinin belli bir amaç doğrultusunda başlatılması, yönlendirilmesi, kolaylaştırılması ve gerçekleştirilmesi sürecine ilişkin etkinlikler kapsayan mesleğin adıdır. Bu etkinlikleri yapan kişi de öğretmendir (Üstüner, 2006: s.110).

Herhangi bir meslekten söz edilebilmesi için o mesleğin alan bilgisinin olması gerekir. Örneğin bir mühendisin mühendislik bilgisi, bir doktorun tıp bilgisi o mesleğin alan bilgisidir. Bu bilgiler olmaksızın kişinin o mesleği yerine getirmesi söz konusu olamaz. Ancak herhangi bir mesleği yerine getirebilmek için alan bilgisi sahibi olmak da yetmemektedir. Mutlaka bu alan bilgisinin belli bir genel kültürün üzerine yerleştirilmesi gerekmektedir. Eğer bir meslekten söz ediliyorsa mutlaka o mesleğin genel kültürü ve alan bilgisi vardır. Ve sözü edilen meslek öğretmenlik ise bu iki boyuta bir üçüncü boyutun eklenmesi gerekir. Çünkü öğretmen olan kişi kime, niçin, nerede ve nasıl öğretecektir. Bu soruların cevabını bilimsel olarak verebilmelidir (Küçükahmet, 2000: s.5-6). Öğretmen öğrencilerine öğrenmenin yollarını öğretirken öncelikle ne öğreteceğini, nasıl öğreteceğini bilmeli, kendisiyle ve çevresiyle barışık olmalı, mesleğini severek ve isteyerek yapmalıdır (Ocak, 2005: s.38). Alanın temel konularına hakim olamayan, alanın perspektifini kazanamamış, alanındaki temel konuları ve aralarındaki ilişkileri yakalayamayan öğretmenin profesyonel davranabilmesi olası değildir. Öğretmenlerin sadece birer öğretici değil aynı zamanda birer eğitici olmaları da beklenmektedir. İyi bir eğitici olabilmek için mesleği hakkında yeterince bilgilenmesi, eğiticilik yeterliliklerini kazanmış, eğitim sistemi ve politikalarını kavrayarak sistem içinde bulunduğu yer ile diğer kademeler arasındaki bütünlüğü sağlayabilecek yeterliliğe ulaşmış olması gerekmektedir (Özden, 2005: s.15-16). Bu da öğretmen adaylarının Öğretmenlik Meslek Bilgisi programlarından geçmesiyle mümkündür. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı geliştirmiş oldukları tutumlar onların meslekte başarıya

ulaşmalarında etkili olmaktadır. Bu anlamda öğretmen adayının mesleğe karşı olumlu tutum geliştirmesi gerekmektedir.

2. AMAÇ

Bu çalışmanın temel amacı eğitim sistemimizin en önemli öğelerinden biri olan sınıf öğretmeni, sosyal bilgiler öğretmeni ve orta öğretim branş öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemek ve uygulamaya yönelik çözüm önerileri sunmaktır. Buna dayalı olarak aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

3. PROBLEM CÜMLESİ

“Eğitim Fakültesi Lisans öğrencileri ile Ortaöğretim Fen Matematik ve Sosyal Alanlar Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının Arasında Farklılık Var mıdır?”

Alt Problemler

1. Çocuğu tanıma ve mesleği kabullenme açısından gruplar arasında farklılık var mıdır?
2. Öğretmenlik mesleğini sevme açısından gruplar arasında farklılık var mıdır?
3. Öğretmenlik uygulaması açısından gruplar arasında farklılık var mıdır?
4. Sınıf yönetimi açısından gruplar arasında bir farklılık var mıdır?
5. Öğretim teknolojileri kullanımı açısından gruplar arasında farklılık var mıdır?
6. Rehberlik ve mesleki bilgi açısından gruplar arasında farklılık var mıdır?

4. SINIRLILIKLAR

Çalışma kaynak taraması ve uzman kanısına dayalı olarak geliştirilen “Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum Anketi”nde belirtilen önermelerle sınırlıdır.

Çalışma Afyon Kocatepe Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği 4. sınıf öğrencilerinden 54 öğretmen adayı, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği 4. sınıf öğrencilerinden 57 öğretmen adayı, Ortaöğretim Fen Matematik ve Sosyal Alanlar Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinden 85 öğretmen adayı ile sınırlıdır.

5. YÖNTEM

Bu araştırma tarama (survey) modeli olarak yapılandırılmıştır. Kuş (2003)'a göre tarama modeli "bir seferde birçok şey hakkında soru sorup pek çok değişkenin ölçülmesinde kullanıldığı" için bu çalışmada temel araştırma deseni olarak benimsenmiştir. "Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen ve Sosyal Bilimler Enstitüsü Orta Öğretim Fen Matematik ve Sosyal Alanlar Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencileri ile Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği ve Sosyal Bilimler Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları"nın ortaya koymaya yönelik betimsel bir çalışmadır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilimler Öğretmenliği, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler Enstitüsü Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma evreni olarak ise Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilimler Öğretmenliği; Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Tezsiz Yüksek Lisans öğrenimi gören öğretmen adayları seçilmiştir.

Araştırma örneklemini ise çalışma evreninden seçilen 54 Sınıf Öğretmenliği, 57 Sosyal Bilimler, 85 Tezsiz Yüksek Lisans programından seçilen 196 öğretmen adayı bulunmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak geliştirilen "Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarını Değerlendirme Anketi'nin" ilk taslağı hazırlandıktan sonra olası anket maddelerinin hazırlanması aşamasında ve hazırlandıktan sonra uzman kanısına ve ilgili kaynaklara başvurulmuştur. Anket taslak olarak geliştirildikten sonra yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla tanımlayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Ölçek geliştirmede Tavşancıl (2005;50)'ın Bryman ve Cramer (2001; s.263)'den aktardığına göre genel bir kural olarak alınacak örneklem büyüklüğü değişken sayısının en az beş katı olmalıdır. Bu nedenle 32 maddelik anket araştırma örneklemine benzer Afyon Kocatepe Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği 3. Sınıfta okuyan tesadüfî örnekleme seçilen 160 kişilik gruba uygulanmıştır. Büyüköztürk (2006; s.124)'ün açıkladığı gibi faktör yükü .30 un altında olan maddeler anketten çıkartılmalıdır. Bu nedenle faktör yükü .40'ın altında olan 4 madde anketten çıkartılmıştır. Varimax döndürme tekniği kullanılarak yapılan analiz sonucunda 8 faktör belirlenmiştir, ancak tek madde kalan son

iki faktör birleştirilerek 7 faktöre düşürülmüştür. Bu faktörler maddelerin ölçtüğü özellikler dikkate alınarak 1) Çocuğu tanıma/ Mesleği kabullenme, 2) Öğretmenlik Mesleğini sevmeye, 3) Öğretmenlik uygulaması, 4) Sınıf yönetimi, 5) Öğretim teknolojileri, 6) Öğretmenlik meslek bilgisi, 7) Rehberlik ve mesleki bilgi olarak isimlendirilen ölçek kullanıma hazır hale getirilmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

Uygulanan anketlerdeki verilerin çözümlemesinde ve genel olarak yorumlanmasında aritmetik ortalama, frekans, yüzde kullanılmıştır. Her bir grupta yer alan önermelerin ortalaması çıkartılmış ve bu ortalamalara göre, gruplar arasındaki farklılık One-Way Anova (T) testi ile bu farklılığın kaynağı ise Tukey hsd testi ile belirlenmiştir. Veri toplama aracı olan anketin uygulanması sonucu elde edilen veriler, araştırmanın amaçlarına uygun olarak değerlendirilmiş ve bilgisayar ortamında analiz edilmiştir.

Tablo 1. Puan Aralıkları

Seçenekler	Verilen Puanlar	Puan Aralığı
Kesinlikle Katılmıyorum	1	1,00-1,74
Katılmıyorum	2	1,75-2,49
Kısmen Katılıyorum	3	2,50-3,24
Katılıyorum	4	3,25-4,00

Verilerin değerlendirilmesinde kullanılan; 4'den 1'e kadar olan derecelendirme ölçeği, her aralıkta 0,75 puan olacak şekilde, dört eşit parçaya bölünerek her seçeneğe karşılık gelen puan aralıkları yukarıdaki şekilde belirlenmiştir.

6. BULGULAR VE YORUM

Toplanan anketlerde öğretmen adaylarının verdiği cevaplardan elde edilen verilerin analizi sonucunda faktör adlandırmalarına göre aşağıdaki tablolar oluşturulmuştur. Tablolarda elde edilen verilerin; frekans, yüzdelik ve ortalama değerleri verilmiştir.

Tablo 2A. Çocuğu Tanıma/ Mesleği Kabullenme
Önermeler: 1 kesinlikle katılmıyorum 2 katılmıyorum 3 kısmen katılıyorum
4 katılıyorum

S	ÖNERMELER	Sınıf Öğretmenliği					
		1	2	3	4	X	
1	Öğretmenlik mesleğinin toplumun bel kemiği olduğunu düşünüyorum	f	2	2	6	44	3,70
		%	3,7	3,7	11,1	81,5	
2	Öğretmenlik bir iş olarak değil, benimseyerek yapılması gereken bir meslek olarak düşünölmelidir.	f	4		6	44	3,66
		%	7,4		11,1	81,5	
3	Öğrencinin ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkartarak kendini tanımasını sağlayabilirim.	f	1	3	29	21	3,26
		%	1,9	5,6	53,7	38,9	
4	Çocukta gelişim özelliklerine göre öğrenme süreçleri ve biçimlerini dikkate alarak ders anlatabilirim.	f	1	6	23	24	3,29
		%	1,9	11,1	42,6	44,4	
5	Öğrenciyi tanıyıp yönlendirebilirim.	f	1	2	20	31	3,50
		%	1,9	3,7	37,0	57,4	
6	Gelişim kuramlarını öğrencilerin gelişim dönemlerine uygun olarak bilirim.	f	3	4	24	23	3,24
		%	5,6	7,4	44,4	42,6	
7	Öğretmenliğin sorumluluğu diğer mesleklerden daha fazladır	f			7	46	3,86

Tablo 2B. Çocuğu Tanıma/ Mesleği Kabullenme

S	ÖNERMELER	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği					
		1	2	3	4	X	
1	Öğretmenlik mesleğinin toplumun bel kemiği olduğunu düşünüyorum	f	3	3	7	44	3,61
		%	5,2	5,2	12,1	75,9	
2	Öğretmenlik bir iş olarak değil, benimseyerek yapılması gereken bir meslek olarak düşünölmelidir.	f	1	2	2	51	3,83
		%	1,7	3,4	3,4	87,9	
3	Öğrencinin ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkartarak kendini tanımasını sağlayabilirim.	f	1	8	27	21	3,19
		%	1,7	13,8	46,6	36,2	
4	Çocukta gelişim özelliklerine göre öğrenme süreçleri ve biçimlerini dikkate alarak ders anlatabilirim.	f	3	3	24	27	3,31
		%	5,2	5,2	41,4	46,6	

Tablo 2B' nin devamı

5	Öğrenciyi tanıyıp yönlendirebilirim.	f	1	7	24	25	3,28
		%	1,7	12,1	41,4	43,1	
6	Gelişim kuramlarını öğrencilerin gelişim dönemlerine uygun olarak bilirim.	f	2	5	23	24	3,27
		%	3,4	8,6	39,7	41,4	
7	Öğretmenliğin sorumluluğu diğer mesleklerden daha fazladır	f	2	1	5	48	3,76
		%	3,4	1,7	8,6	82,8	

Tablo 2C. Çocuğu Tanıma/ Mesleği Kabullenme

S	ÖNERMELER	F.Y	Tezsiz Yüksek Lisans					X
			1	2	3	4	X	
1	Öğretmenlik mesleğinin toplumun bel kemiği olduğunu düşünüyorum	.88	f	3	3	7	44	3,61
			%	5,2	5,2	12,1	75,9	
2	Öğretmenlik bir iş olarak değil, benimseyerek yapılması gereken bir meslek olarak düşünülmelidir.	.85	f	1	2	2	51	3,83
			%	1,7	3,4	3,4	87,9	
3	Öğrencinin ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkartarak kendini tanımasını sağlayabilirim.	.71	f	1	8	27	21	3,19
			%	1,7	13,8	46,6	36,2	
4	Çocukta gelişim özelliklerine göre öğrenme süreçleri ve biçimlerini dikkate alarak ders anlatabilirim.	.70	f	3	3	24	27	3,31
			%	5,2	5,2	41,4	46,6	
5	Öğrenciyi tanıyıp yönlendirebilirim	.66	f	1	7	24	25	3,28
			%	1,7	12,1	41,4	43,1	
6	Gelişim kuramlarını öğrencilerin gelişim dönemlerine uygun olarak bilirim.	.66	f	2	5	23	24	3,27
			%	3,4	8,6	39,7	41,4	
7	Öğretmenliğin sorumluluğu diğer mesleklerden daha fazladır	.66	f	2	1	5	48	3,76
			%	3,4	1,7	8,6	82,8	

Tablo 2 incelendiğinde öğretmen adaylarının çocuğu tanıma ve mesleğe yönelik tutum düzeylerinin katılıyorum (3,83-3,19) seçeneğinde yoğunlaştıkları belirlenmiştir. Buna göre öğretmen adayları bölüm ayrımı olmaksızın öğretmenlik mesleğinin önemini kavramışlar ve mesleklerinin uygulama alanı çocuğu tanıdıklarını belirtmişlerdir. Arı (2005)'ya göre iyi bir öğretmen belli bir alanda her şeyi bilen ayaklı ansiklopedi değildir. Etkili öğretmen sadece belli bir konuyu iyi bilmemeli, bilgisini öğrencilerine iletebilmelidir. Bu da çocuğu tanımak ve mesleğini sevme ile gerçekleşebilir.

Tablo 3A. Öğretmenlik Mesleğini Sevme
Önermeler: 1 kesinlikle katılmıyorum 2 katılmıyorum 3 kısmen katılıyorum
4 katılıyorum

S	ÖNERMELER	Sınıf Öğretmenliği					X
		1	2	3	4	X	
8	Üniversite sınavına bir daha girsem öğretmenlik dışında bir meslek tercih etmezdim.	f	13	2	16	23	2,90
		%	24,1	3,7	29,6	42,6	
9	Bütün zorluklara rağmen öğretmen olmayı tercih ederim.	f	7	6	18	23	3,05
		%	13,0	11,1	33,3	42,6	
10	Öğretmenlik severek ve isteyerek yapabileceğim bir iştir.	f	2	4	12	35	3,50
		%	3,7	7,4	22,2	64,8	
11	İyi bir öğretmenin sahip olması gereken temel niteliklere sahibim.	f	2	6	32	14	3,07
		%	3,7	11,1	59,3	25,9	

Tablo 3B. Öğretmenlik Mesleğini Sevme

S	ÖNERMELER	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği					X
		1	2	3	4	X	
8	Üniversite sınavına bir daha girsem öğretmenlik dışında bir meslek tercih etmezdim.	f	15	4	13	24	2,82
		%	25,9	6,9	22,4	41,4	
9	Bütün zorluklara rağmen öğretmen olmayı tercih ederim.	f	10	5	13	29	3,07
		%	17,2	8,6	22,4	50,0	
10	Öğretmenlik severek ve isteyerek yapabileceğim bir iştir.	f	4	2	17	33	3,41
		%	6,9	3,4	29,3	56,9	
11	İyi bir öğretmenin sahip olması gereken temel niteliklere sahibim.	f	2	7	35	13	3,03
		%	3,4	12,1	60,3	22,4	

Anketin 8. maddesinde yer alan “Üniversite sınavına bir daha girsem öğretmenlik dışında bir meslek tercih etmezdim.” ifadesine Sınıf Öğretmenliği (2,90) ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği (2,82) kısmen katıldıklarını belirterek Tezsiz Yüksek Lisans (2,45) katılmadıklarını belirtmişlerdir. Bu kararsızlık üzerinde büyük ölçüde etkili olan faktör KPSS sınavı, atanma ve iş bulma sorunları etkili olmaktadır.

Tablo 3C. Öğretmenlik Mesleğini Sevme

S	ÖNERMELER	F.Y		Tezsiz Yüksek Lisans				
				1	2	3	4	X
8	Üniversite sınavına bir daha girsem öğretmenlik dışında bir meslek tercih etmezdim.	.65	f	32	7	20	25	2,45
			%	37,6	8,2	23,5	29,4	
9	Bütün zorluklara rağmen öğretmen olmayı tercih ederim.	.63	f	19	11	22	33	2,81
			%	22,4	12,9	25,9	38,8	
10	Öğretmenlik severek ve isteyerek yapabileceğim bir iştir.	.60	f	4	4	23	54	3,49
			%	4,7	4,7	27,1	63,5	
11	İyi bir öğretmenin sahip olması gereken temel niteliklere sahibim.	.96	f	2	3	45	34	3,32
			%	2,4	3,5	52,9	40,0	

Eraslan'ın da belirttiği gibi öğretmen adayları bu kaygılarla lisans eğitimleri süresince kendilerini öğretmenliğe değil KPSS sınavına hazırlamaktadırlar. Çünkü öğretmen olmak için eğitim alan öğretmen adayları sınav tabanlı ve çoktan seçmeli düşünmeye ve yaratıcılıklarını sınırlayan bir sürece itilmektedir. Oysa öğretmenlik mesleği yaratıcılık, orijinallik gerektiren bir meslektir. Öğretmen adaylarının bir kalıba ve çerçeve içersine alınması onların analiz, sentez ve değerlendirme güçlerini örseleyen bir uygulama olarak görülmektedir. Ve atanma konusunda büyük zorluklar yaşayan branş öğretmenliği adaylarında bu oranın düşmesi bir bakıma normal olarak görülmektedir. Anketin 9. maddesinde yer alan “ Bütün zorluklara rağmen öğretmen olmayı tercih ederim” ifadesine her üç grup da kısmen katıldıklarını (3,05-3,07-2,81) belirtmişlerdir. Ortalamalarda görülen kararsızlık da yukarıdaki yargıyı desteklemektedir. 10. maddede yer alan “Öğretmenlik severek ve isteyerek yapabileceğim bir iştir.” ifadesine katıldıklarını (3,50-3,41-3,49) belirtmişlerdir. Ocak ve diğerlerinin (2005) yaptığı “Öğretmenlerde Sosyal Statü Sorunları” adlı çalışmanın sonucunda belirttikleri gibi gerek görev yapan öğretmenler gerekse aday öğretmenler öğretmenlerin sosyal statülerinin düşük olduğu konusunda hem fikirdirler. Halkın görüşleri de bunları desteklemektedir. Öğretmen ve öğretmen adayları mesleğin saygınlığının düşük olduğunu düşünmelerine rağmen yine de mesleği bilerek seçmişlerdir. 11. maddede yer alan “İyi bir öğretmenin sahip olması gereken temel niteliklere sahibim.” ifadesine Sınıf Öğretmenliği ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği kısmen katıldıklarını (3,07-3,03); Tezsiz Yüksek Lisans ise katıldıklarını (3,32) belirtmişlerdir. Onural'ın (2005) da belirttiği gibi ideal bir öğretmende bulunması gereken niteliklerin başında konu alanında ve

pedagojik formasyon alanında yeterli olmaları gerekmektedir. Ortalamalarda Tezsiz Yüksek Lisans programının yüksek çıkmış olması 4 yıl alan eğitimi alıp konu alanına hakim bulunmaları ve 1,5 yıllık yoğunlaştırılmış pedagojik formasyon dersleri almaları etken olmuş olabilir.

Tablo 4A. Öğretmenlik Uygulaması

Önermeler: 1 kesinlikle katılmıyorum 2 katılmıyorum 3 kısmen katılıyorum 4 katılıyorum

S	ÖNERMELER		Sınıf Öğretmenliği				
			1	2	3	4	X
12	Öğretim yöntem teknik strateji ve materyallerini seçip kullanabilirim.	f		6	24	24	3,33
		%		11,1	44,4	44,4	
13	İzleme/başarı testleri, sınav sorusu tekniklerini uygula yabilir, not verme işlemini gerçekleştirebilirim.	f	1	2	17	34	3,55
		%	1,9	3,7	31,5	63,0	
14	Materyallerin öğretim ortamında etkin olarak kullanımına ilişkin ilke ve yöntemleri bilirim.	f		5	26	23	3,33
		%		9,3	48,1	42,6	
15	Genel öğretim yöntemlerini konu alanı öğretimine uygulayabilirim.	f		2	29	22	3,37
		%		3,7	53,7	40,7	
16	Öğrencilerle etkili iletişim kurabilirim.	f	2		15	37	3,61
		%	3,7		27,8	68,5	

Tablo 4B. Öğretmenlik Uygulaması

S	ÖNERMELER		Sosyal Bilgiler Öğretmenliği				
			1	2	3	4	X
12	Öğretim yöntem teknik strateji ve materyallerini seçip kullanabilirim.	f	3	6	24	22	3,18
		%	5,2	10,3	41,4	37,9	
13	İzleme/başarı testleri, sınav sorusu tekniklerini uygula yabilir, not verme işlemini gerçekleştirebilirim.	f	3	7	21	26	3,22
		%	5,2	12,1	36,2	44,8	
14	Materyallerin öğretim ortamında etkin olarak kullanımına ilişkin ilke ve yöntemleri bilirim.	f	4	8	18	27	3,19
		%	6,9	13,8	31,0	46,6	
15	Genel öğretim yöntemlerini konu alanı öğretimine uygulayabilirim.	f	5	6	21	24	3,14
		%	8,6	10,3	36,2	41,4	
16	Öğrencilerle etkili iletişim kurabilirim.	f	2	2	14	39	3,57
		%	3,4	3,4	24,1	67,2	

Tablo 4C. Öğretmenlik Uygulaması

S	ÖNERMELER	F.Y		Tezsiz Yüksek Lisans					X
				1	2	3	4		
12	Öğretim yöntem teknik strateji ve materyallerini seçip kullanabilirim.	.92	f	2	3	32	47	3,47	
			%	2,4	3,5	37,6	55,3		
13	İzleme/başarı testleri, sınav sorusu tekniklerini uygulayabilir, not verme işlemini gerçekleştirebilirim.	.82	f		1	31	52	3,62	
			%		1,2	36,5	61,2		
14	Materyallerin öğretim ortamında etkin olarak kullanımına ilişkin ilke ve yöntemleri bilir.	.79	f	1	4	35	44	3,47	
			%	1,2	4,7	41,2	51,8		
15	Genel öğretim yöntemlerini konu alanı öğretimine uygulayabilirim.	.73	f	1	4	30	49	3,51	
			%	1,2	4,7	35,3	57,6		
16	Öğrencilerle etkili iletişim kurabilirim.	.86	f	1	1	22	61	3,68	
			%	1,2	1,2	25,9	71,8		

12. maddede “Öğretim yöntem/teknik/strateji ve materyallerini seçip kullanabilirim.” ifadesine Sınıf Öğretmenliği (3,33) ve Tezsiz Yüksek Lisans (3,47) katıldıklarını; Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ise (3,18) kısmen katıldıklarını belirtmişlerdir. Materyal kullanımı ile ilgili 14. maddede yer alan “Materyallerin öğretim ortamında etkin olarak kullanımına ilişkin ilke ve yöntemleri bilir.” ifadesine Sınıf Öğretmenliği (3,33) ve Tezsiz Yüksek Lisans (3,47) katıldıklarını; Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ise (3,19) kısmen katıldıklarını belirtmişlerdir. Ortalamaların 12. madde ile çok benzer olması göstermektedir ki Sosyal Bilgiler Öğretmenliği öğrencileri kendilerini materyal kullanımına ilişkin yeterli bilgiye sahip olarak görmemektedirler. Bunun sebebi Venç’in (2005) de belirttiği gibi sosyal bilgiler öğretimi önemli ölçüde öğretmen merkezlidir. En yaygın öğretim yöntemi düz anlatım, en sık kullanılan öğretim aracı da ders kitabı ve haritalardır. 15. maddede yer alan “Genel öğretim yöntemlerini konu alanı öğretimine uygulayabilirim.” ifadesine Sınıf Öğretmenliği (3,37) ve Tezsiz Yüksek Lisans (3,51) katıldıklarını belirtirken Sosyal Bilgiler Öğretmenliği(3,14) ise kısmen katıldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 5A. Sınıf Yönetimi
Önermeler: 1 kesinlikle katılmıyorum 2 katılmıyorum 3 kısmen katılıyorum
4 katılıyorum

S	ÖNERMELER		Sınıf Öğretmenliği				
			1	2	3	4	X
17	Sınıf içi öğrenci davranışlarını analiz edebilirim.	f		4	21	28	3,45
		%		7,4	38,9	51,9	
18	Sınıf yönetimi ve disipline ilişkin kurallar bilgisine sahibim.	f		5	21	28	3,42
		%		9,3	38,9	51,9	
19	Sınıfta öğrenmeye uygun bir ortam yaratabilirim.	f		3	24	27	3,44
		%		5,6	44,4	50,0	
20	Sınıf içinde bireysel farklılıklara göre öğretimi sürdürebilirim.	f	2	4	29	18	3,18
		%	3,7	7,4	53,7	33,3	

Tablo 5B. Sınıf Yönetimi

S	ÖNERMELER		Sosyal Bilgiler Öğretmenliği				
			1	2	3	4	X
17	Sınıf içi öğrenci davranışlarını analiz edebilirim.	f	4	2	26	22	3,22
		%	6,9	3,4	44,8	37,9	
18	Sınıf yönetimi ve disipline ilişkin kurallar bilgisine sahibim.	f	3	5	26	21	3,18
		%	5,2	8,6	44,8	36,2	
19	Sınıfta öğrenmeye uygun bir ortam yaratabilirim.	f	2	6	22	26	3,28
		%	3,4	10,3	37,9	44,8	
20	Sınıf içinde bireysel farklılıklara göre öğretimi sürdürebilirim.	f	2	13	27	15	2,96
		%	3,4	22,4	46,6	25,9	

Tablo 5 incelendiğinde öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik tutum düzeylerinin katılıyorum ve kısmen katılıyorum(3,63-2,96) seçeneğinde yoğunlaştıkları belirlenmiştir. Öğretmenin işi sadece sınıfa girip dersini anlatıp çıkmak değildir. Bu nedenle Terzi'nin (2002)' de belirttiği gibi öğretmen öğrencilerin davranış sorunlarını ortadan kaldırmak ve öğrenme öğretme ortamının yaratılması ve sürdürülmesi için gerekli hazırlıkları yapabilmelidir. Sınıf yönetimi ile ilgili sorulara verilen cevaplara bakıldığında en düşük ortalamaların Sosyal Bilgiler Öğretmenliğinde bulunduğu görülmektedir.

Tablo 5C. Sınıf Yönetimi

S	ÖNERMELER	F.Y	Tezsiz Yüksek Lisans					X
			1	2	3	4	X	
17	Sınıf içi öğrenci davranışlarını analiz edebilirim.	.80	f	1	3	29	50	3,54
			%	1,2	3,5	34,1	58,8	
18	Sınıf yönetimi ve disipline ilişkin kurallar bilgisine sahibim.	.79	f	1	6	31	47	3,45
			%	1,2	7,1	36,5	55,3	
19	Sınıfta öğrenmeye uygun bir ortam yaratabilirim.	.68	f	2	2	21	59	3,63
			%	2,4	2,4	24,7	69,4	
20	Sınıf içinde bireysel farklılıklara göre öğretimi sürdürebilirim.	.73	f	5	7	38	35	3,21
			%	5,9	8,2	44,7	41,2	

Tablo 6A. Öğretim Teknolojileri

Önermeler: 1 kesinlikle katılmıyorum 2 katılmıyorum 3 kısmen katılıyorum 4 katılıyorum

S	ÖNERMELER	Sınıf Öğretmenliği					X
		1	2	3	4	X	
21	Öğretim sürecinde öğretim teknolojilerini kullanabilirim.	f	1	7	23	23	3,25
		%	1,9	13,0	42,6	42,6	
22	Çalışma yaprağı, slayt, bilgi-sayar temelli ders materyali vb. geliştirebilirim.	f	2	2	21	26	3,39
		%	3,7	3,7	38,9	48,1	
23	Konu alanı ders kitaplarını inceleyebilirim.	f	5	9	23	17	2,96
		%	9,3	16,7	42,6	31,5	

Tablo 6B. Öğretim Teknolojileri

S	ÖNERMELER	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği					X
		1	2	3	4	X	
21	Öğretim sürecinde öğretim teknolojilerini kullanabilirim.	f	4	5	26	20	3,12
		%	6,9	8,6	44,8	34,5	
22	Çalışma yaprağı, slayt, bilgi-sayar temelli ders materyali vb. geliştirebilirim.	f	3	10	14	30	3,24
		%	5,2	17,2	24,1	51,7	
23	Konu alanı ders kitaplarını inceleyebilirim.	f	3	3	18	32	3,41
		%	5,2	5,2	31,0	55,2	

Tablo 6C. Öğretim Teknolojileri

S	ÖNERMELER	F.Y		Tezsiz Yüksek Lisans				
				1	2	3	4	X
21	Öğretim sürecinde öğretim teknolojilerini kullanabilirim.	.65	f	5	6	31	41	3,30
			%	5,9	7,1	36,5	48,2	
22	Çalışma yaprağı, slayt, bilgisayar temelli ders materyali vb. geliştirebilirim.	.53	f	4	4	26	49	3,48
			%	4,7	4,7	30,6	57,6	
23	Konu alanı ders kitaplarını inceleyebilirim.	.85	f	3	2	26	52	3,57
			%	3,5	2,4	30,6	61,2	

Tablo 6 incelendiğinde öğretmen adaylarının öğretim teknolojilerine yönelik tutum düzeylerinin katılıyorum ve kısmen katılıyorum seçeneklerinde(3,57-2,96) yoğunlaştığı belirlenmiştir. Verilen cevaplara bakıldığında en düşük ortalamaların Sosyal Bilgiler Öğretmenliğinde bulunduğu görülmektedir. Fakat özellikle tarih, coğrafya gibi ezbere dayalı derslerde öğretim teknolojilerinin önemi daha da artmaktadır. Gündüz ve Odabaşı'nın (2004) da belirttiği gibi eğitimde teknolojiyi kullanmak günümüzde bir ayrıcalık değil bir zorunluluk olmuştur. Günümüzde öğretmenlerden hem teknolojiyi kullanma becerileri göstermeleri hem de çağdaş eğitimin gereksinimi olan teknolojiyi, öğrenme ortamları ile bütünleştirebilmeleri beklenmektedir.

Tablo 7A. Öğretmenlik Meslek Bilgisi

Önermeler: 1 kesinlikle katılmıyorum 2 katılmıyorum 3 kısmen katılıyorum 4 katılıyorum

S	ÖNERMELER		Sınıf Öğretmenliği				
			1	2	3	4	X
24	Hem çalışıp hem de kendime daha fazla zaman ayırabileceğim için öğretmenliği tercih ederim.	f	6	14	13	20	2,88
		%	11,1	25,9	24,1	37,0	
25	Öğretim becerisinin hizmet öncesinde kazandırılmasına gerek yoktur.	f	29	11	9	4	1,77
		%	53,7	20,4	16,7	7,4	
26	Öğretmenlik mesleği ile ilgili yasa ve yönetmelikleri biliyorum.	f	17	15	18	3	2,13
		%	31,5	27,8	33,3	5,6	

Tablo 7B. Öğretmenlik Meslek Bilgisi

S	ÖNERMELER		Sosyal Bilgiler Öğretmenliği				
			1	2	3	4	X
24	Hem çalışıp hem de kendime daha fazla zaman ayırabileceğim için öğretmenliği tercih ederim.	f	14	7	21	15	2,64
		%	24,1	12,1	36,2	25,9	
25	Öğretim becerisinin hizmet öncesinde kazandırılmasına gerek yoktur.	f	32	9	8	5	1,74
		%	55,2	15,5	13,8	8,6	
26	Öğretmenlik mesleği ile ilgili yasa ve yönetmelikleri biliyorum.	f	20	14	14	7	2,14
		%	34,5	24,1	24,1	12,1	

Tablo 7C. Öğretmenlik Meslek Bilgisi

S	ÖNERMELER	F.Y		Tezsiz Yüksek Lisans				
				1	2	3	4	X
24	Hem çalışıp hem de kendime daha fazla zaman ayırabileceğim için öğretmenliği tercih ederim.	.66	f	19	14	20	31	2,75
			%	22,4	16,5	23,5	36,5	
25	Öğretim becerisinin hizmet öncesinde kazandırılmasına gerek yoktur.	.86	f	49	11	13	12	1,85
			%	57,6	12,9	15,3	14,1	
26	Öğretmenlik mesleği ile ilgili yasa ve yönetmelikleri biliyorum.	.50	f	17	14	39	15	2,61
			%	20,0	16,5	45,9	17,6	

Tablo 7 incelendiğinde öğretmen adaylarının öğretim teknolojilerine yönelik tutum düzeylerinin katılmıyorum, kesinlikle katılmıyorum ve kısmen katılıyorum seçeneklerinde yoğunlaştığı belirlenmiştir. 25. maddede yer alan “Öğretim becerisinin hizmet öncesinde kazandırılmasına gerek yoktur.” ifadesine Sınıf Öğretmenliği (1,77) ve Tezsiz Yüksek Lisans (1,85) katılmadıklarını belirtirlerken Sosyal Bilgiler Öğretmenliği(1,74) kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Bu üç bölüm arasından 4 yıllık alan eğitimlerine ek olarak pedagojik formasyon alan Tezsiz Yüksek Lisans öğrencilerinin de bu bilinçte olmaları önemli bir durumdur. Koç ve Doğan (2005) tarafından yapılan “Fen Edebiyat Fakültesi Mezunlarının Öğretmenlik Meslek Bilgisi Programı Öncesi ve Sonrasında Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Algıların İncelenmesi” çalışması sırasında öğretmenlik meslek bilgisi programı sonrasında yapılan görüşmelerde: “*Öğretim becerisinin ne kadar önemli olduğunu gördük; formasyonu olmayanlar öğretmenlik yapmamalı, önceki dönemlerde pek çok kişi formasyonu olmadan öğretmenlik yaptı; bunun çok*

sakıncalı olduğunu düşünüyorum; Öğretmenlik meslek bilgisi programı sonrasında formasyonun gerekliliğine olan inancım arttı” (Koç ve Doğan; 2005) şeklinde ifadelerde bulunmuşlardır. Burada mesleki bilinç karşımıza çıkmaktadır. Çünkü bilmek farklı; öğretebilmek farklıdır. 26. maddede yer alan “Öğretmenlik mesleği ile ilgili yasa ve yönetmelikleri biliyorum.” ifadesine Sınıf Öğretmenliği (2,13) ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği (2,14) katılmıyorum derken Tezsiz Yüksek Lisans (2,61) kısmen katıldıklarını belirtmişlerdir. Verilen cevaplarda meslekleri ile ilgili kesin bilgilere sahip olmadıkları görülmektedir. Bunda özellikle Eğitim Fakültelerinin Lisans Programlarında “Eğitim Yönetimi ve Hukuku” içeriğine sahip derslere yer verilmemesinden kaynaklandığı ifade edilebilir. Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programlarında “Eğitim Yönetimi ve Eğitimin Hukuksal Dayanakları”na yönelik sadece Öğretmenlik Mesleğine Giriş dersinde bir bölüm yer almaktadır. Bu bölümde yer verilen bilgilerin ise adaylara yeterli bilgilenme fırsatı sağlayamadığı ifade edilebilir. Adayların eğitim bilimlerinin 3 temel alt programı arasında yer alan eğitim yönetimine ilişkin gerekli bilgilere sahip olmadan öğretmen olarak atanma aşamasına gelmeleri önemli bir eksiklik oluşturmaktadır. Diğer taraftan bu nitelikteki adayların kırsal bölgelere “müdür yetkili öğretmen” olarak atanma olasılıklarının yüksekliği bu eksikliğin giderilmesinin gerekliliğini ön plana çıkarmaktadır (Saka vd. 2005).

Tablo 8A. Rehberlik ve Mesleki Bilgi

Önermeler: 1 kesinlikle katılmıyorum 2 katılmıyorum 3 kısmen katılmıyorum 4 katılıyorum

S	ÖNERMELER	Sınıf Öğretmenliği					
		1	2	3	4	X	
27	Öğrenci kişilik hizmetlerinin eğitim içerisinde önemli olduğuna inanıyorum.	f	2	2	10	39	3,62
		%	3,7	3,7	18,5	72,2	
28	Öğretim becerisi ancak öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ile kazandırılabilir.	f	8	12	23	11	2,68
		%	14,8	22,2	42,6	20,4	

Tablo 7B. Öğretmenlik Meslek Bilgisi

S	ÖNERMELER		Sosyal Bilgiler Öğretmenliği				
			1	2	3	4	X
27	Öğrenci kişilik hizmetlerinin eğitim içerisinde önemli olduğuna inanıyorum.	f	3	2	11	40	3,57
		%	5,2	3,4	19,0	69,0	
28	Öğretim becerisi ancak öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ile kazandırılabilir.	f	12	13	14	17	2,64
		%	20,7	22,4	24,1	29,3	

Tablo 7C. Öğretmenlik Meslek Bilgisi

S	ÖNERMELER	F.Y		Tezsiz Yüksek Lisans				
				1	2	3	4	X
27	Öğrenci kişilik hizmetlerinin eğitim içerisinde önemli olduğuna inanıyorum.	.62	f	4	5	9	64	3,62
			%	4,7	5,9	10,6	75,3	
28	Öğretim becerisi ancak öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ile kazandırılabilir.	.87	f	15	10	25	35	2,94
			%	17,6	11,8	29,4	41,2	

Tablo 8 incelendiğinde öğretmen adaylarının katılıyorum ve kısmen katılıyorum seçeneklerinde yoğunlaştıkları görülür (3,62-2,94). Okulda öğretmenin öncelikli görevi ders vermektir. Ancak, öğretmen aynı zamanda, rehberlik hizmetlerini yürütecek takımın vazgeçilmez bir üyesidir. Çünkü öğretmen öğrencinin her yönüyle tüm olarak gelişimi ve uyumundan birinci derecede sorumlu olan kişidir. Bu yönde öğrenciyi merkeze alan çağdaş eğitim sistemlerinde rehberlik önemli bir yer tutmaktadır. Ve öğretmenler mesleki yeterliliklerini öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ile kazanırlar. 28. maddede yer alan “Öğretim becerisi ancak öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ile kazandırılabilir” ifadesine üç bölümde kısmen katıldığını belirtmiştir. Burada soru aday öğretmenlere yöneltilmiş olduğu için öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin önemine inanıp inanmamalarından çok deneyimsizliklerinden kaynaklanan bir kararsızlık olduğu tahmin edilmektedir.

7. SONUÇ VE ÖNERİLER

Afyon Kocatepe Üniversitesi’nde öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum anketleri genel olarak incelendiğinde; 1,74 ortalama ile anketin 25. maddesinde yer alan “Öğretim becerisinin hizmet öncesinde kazandırılmasına gerek yoktur” konusunda en

az; 3,86 ortalama ile anketin 7. maddesinde yer alan “Öğretmenliğin sorumluluğu diğer mesleklerden fazladır” en yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

1. Çocuğu Tanıma ve Mesleği Kabullenme Açısından Sonuçlar

Bölüm	N	X	F
Sınıf Öğretmenliği	7	3,50	0,08
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	7	3,46	
Tezsiz Yüksek Lisans	7	3,51	

Her üç grubun görüşlerinden elde edilen ortalamaya göre Çocuğu Tanıma ve Mesleği Kabullenme konusunda Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ve Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinin görüşleri arasında fark yoktur.

2. Öğretmenlik Mesleğini Sevme Açısından Sonuçlar

Bölüm	N	X	F
Sınıf Öğretmenliği	4	3,13	0,108
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	4	3,08	
Tezsiz Yüksek Lisans	4	3,17	

Her üç grubun görüşlerinden elde edilen ortalamaya göre Öğretmenlik Mesleğini Sevme konusunda Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ve Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinin görüşleri arasında fark yoktur ($P>0,05$).

3. Öğretmenlik Uygulaması Açısından Sonuçlar

Bölüm	N	X	F
Sınıf Öğretmenliği	5	3,43	5,58
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	5	3,26	
Tezsiz Yüksek Lisans	5	3,55	

Tukey HSD testi sonuçlarına göre her üç grubun görüşlerinden elde edilen ortalama da Öğretmenlik Uygulaması konusunda Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ve Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinin görüşleri arasında fark vardır ($P<0,05$).

4. Sınıf Yönetimi Açısından Sonuçlar

Bölüm	N	X	F
Sınıf Öğretmenliği	4	3,37	4,101
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	4	3,16	
Tezsiz Yüksek Lisans	4	3,45	

Her üç grubun görüşlerinden elde edilen ortalamaya göre Sınıf Yönetimi konusunda Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ve Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinin görüşleri arasında fark yoktur.($P>0,05$)

5. Öğretim Teknolojileri Kullanımı Açısından Sonuçlar

Bölüm	N	X	F
Sınıf Öğretmenliği	3	3,20	1,75
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	3	3,25	
Tezsiz Yüksek Lisans	3	3,45	

Her üç grubun görüşlerinden elde edilen ortalamaya göre Öğretim teknolojileri konusunda Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ve Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinin görüşleri arasında fark yoktur ($P>0,05$).

6. Rehberlik ve Mesleki Bilgi Açısından Sonuçlar

Bölüm	N	X	F
Sınıf Öğretmenliği	2	3,15	0,45
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	2	3,10	
Tezsiz Yüksek Lisans	2	3,28	

Her üç grubun görüşlerinden elde edilen ortalamaya göre Rehberlik ve Mesleki Bilgisi konusunda Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ve Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinin görüşleri arasında fark yoktur .($P>0,05$)

Bu araştırma sonucunda gerek Sınıf Öğretmeni, gerek Sosyal Bilgiler Öğretmeni, gerekse Tezsiz Yüksek Lisans Programında okuyan öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları olumlu düzeydedir.

Bu çalışma Afyonkarahisar il örneklemini kullanarak yapılmıştır. Yapılacak yeni çalışmalar Türkiye örneklemini dikkate alınarak yapılabilir.

Yapılan araştırma sonucunda çıkan sonuçlara bakarak şu öneriler yapılabilir:

- Meslek kişinin kimliğinin en önemli kaynağı olup, onun etraftan saygı görmesine, başkaları ile ilişki kurmasına, toplumda bir yer edinmesine ve işe yaradığı duygusunu yaşamasına olanak veren bir etkinlik alanı olduğu (Kuzgun, 2000) için üniversite tercihinine yönelik öğrenciler bilgilendirilmelidir.
- Eğitim Fakültelerine öğretmen alınırken askeri okullarda uygulanan sistem gibi öğretmen ihtiyacı sayısı doğrultusunda öğrenci alınarak mezun olduğu yıl atanmaları sistemi sağlanmalıdır.
- Öğretmenlik mesleğinin sosyal ve ekonomik saygınlığının yükseltilmesi adayların mesleğe yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilemektedir. Bu nedenle öğretmenlik mesleğini adaylar için cazip hale getirmek gerekir.
- Öğretmenlik mesleğini, çocukları/insanları seven, iyi bir iletişim becerisine sahip kişilerin öğretmenlik mesleğinde istihdamının sağlanması için öğretmen olmak isteyenler sınava ek olarak mülakata tabi tutulabilir. Böylece öğretmen olacakların akademik başarı kadar önemli olan kişilik özellikleri açısından da seçilmeleri sağlanacaktır.
- Öğretmen adaylarını meslek ile ilgili yasa ve yönetmeliklerden haberdar etmek amacıyla lisans eğitimine Eğitim Yönetimi dersi konulabilir.
- Eğitim fakültesi lisans programlarında derse giren öğretim elemanlarının alanının öğretiminde uzman olması sağlanmalıdır.

8. KAYNAKÇA

- Bryman, A., Cramer, D. (2001) Quantitative Data Analysis With SPSS Release on for Windows, Philadelphia Routledge.
- Büyüköztürk, Ş. (2006) Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı, Pegem A yay., Ankara.
- Eraslan, L. (2002-2004) “Öğretmenlik Mesleğine Girişte Kamu Personeli Seçme Sınavının Değerlendirilmesi”, Uluslar Arası İnsan Bilimleri Dergisi. Cilt:1, Sayı 1.
- Gündüz, Ş., Odabaşı, F. (2004). “Bilgi Çağında Öğretmen Adaylarının Eğitiminde Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme Dersinin Önemi”, The Turkish Online Journal of Educational Technology - TOJET January 2004 ISSN: 1303-6521 Volume 3, Issue 1, Article 7
- Koç, G., Doğan, O. (2005). “Fen Edebiyat Fakültesi Mezunlarının Öğretmenlik Meslek Bilgisi Programı Öncesi ve Sonrasında Öğretmenlik Mesleğine Yönelik

---

Alguların İncelenmesi” XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 28-30 Eylül, Denizli.

- Kuş, E. (2003). Nicel Nitel Araştırma Teknikleri, Anı Yay., Ankara.
- Kuzgun, Y., (2000). Meslek Danışmanlığı Kuramlar ve Uygulamalar, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Küçükahmet, L. (2000). “Bir Meslek Olarak Öğretmenlik” *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, (Ed. Leyla Küçükahmet), Nobel Yayın Dağıtım., Ankara.
- Ocak, G. (2005). “Meslek Olarak Öğretmenlik” *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. (ed.Kadir Keskinılıç), Pegem A Yay., Ankara.
- Ocak, G., Gündüz, M., Özdemir, A.M., Kaya, Ü. (2005). “Öğretmenlerde Sosyal Statü Sorunları (Afyonkarahisar il örneği)”, XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 28-30 Eylül, Denizli.
- Onural, H. (2005). “Öğretmen Adaylarının İdeal Öğretmen Niteliklerine İlişkin Görüşleri”, XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 28-30 Eylül, Denizli.
- Özden, Y. (2005). Öğrenme ve Öğretme, Pegem A Yay., Ankara.
- Saka, A.Z., Titrek O., Saka, A. (2005). “Öğretmen Adaylarının Mesleki Yeterliliklerini Kazanma Düzeylerine İlişkin Algıları”, XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 28-30 Eylül, Denizli.
- Terzi, A.R. (2002). “Sınıf Yönetimi Açısından Etkili Öğretmen Davranışları”, *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı:155-156.
- Türk, E. (1999). Milli Eğitim Bakanlığında Yapısal Değişmeler Türk Eğitim Sistemi, Nobel Yayın Dağıtım., Ankara.
- Üstüner, M. (2006). “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması” *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, Yıl:12, Sayı: 45, Pegem A Yay., Ankara.
- Venç, E. (2005). “Sosyal Bilgiler Öğretimine Dair Sorunlar Ve Çözüm Önerileri”, *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, Yıl:5, Sayı:59.

* * * *